

PETROSELINUM SEGETUM (L.) KOCH IN DE ZWARTE POLDER

door A. de Visser (St. Laurens)

(ontv. 14 juli 1958)

In het verslag van de Unio 1937 in N.K.A. deel 48, blz. 20 vermeldt Kloos de vondst van *Petroselinum segetum* in de omgeving van Cadzand door enige leden van de Nederlandse Botanische Vereniging. Op blz. 196 geeft hij onder "Aanwinsten, enz." meer bijzonderheden over de plant. Hij zegt dan dat daar een groot aantal exemplaren groeiden en dat het materiaal, dat hij gezien had, volgens de vindsters was: "alles wat er stond." Daarmee was dus de nieuwe indigeen meteen indigeen af. Ik heb de laatste jaren zeer intensief, doch steeds vruchteloos, naar de plant gezocht.

De heer Vande Vyvere uit Brugge was zo gelukkig om in het voorjaar van 1956 een groeiplaats te vinden aan de dijk van de geïnundeerde Zwarte Polder onder Nieuwvliet. In 1957 vond ik de plant op zijn aanwijzing aan de landzijde van genoemde dijk. Er groeiden omstreeks een 14tal exemplaren en de ontdekking tussen het lange gras was naar mijn mening meer geluk dan anderszins. Dat blijkt ook uit het feit, dat Van de Vyvere, nadat hij via het Rijksherbarium van mijn vondst had gehoord, er andermaal heengetogen was, doch niets meer had kunnen vinden. Even had hij mij ervan verdacht "alles te hebben uitgeroeid." Dit was echter niet zo, maar er was wat anders aan de hand. Bij het verzamelen van bescheiden materiaal voor het Rijksherbarium en mijzelf was mij n.l. gebleken, dat de planten praktisch niet normaal bloeiden, doch dat zowat alle bloemen gallen vertoonden. Doordat de rozet- en stengelbladen verdord waren, was de plant later eigenlijk onherkenbaar geworden.

Van de takken met bloemgallen heb ik enkele opgezonden aan Prof. Docters

van Leeuwen, die mij berichtte, dat de gal door Houard in 1902 uit Frankrijk was beschreven, blijkbaar zeer zeldzaam is en nieuw voor Nederland. De gal wordt veroorzaakt door een galmijt, vermoedelijk een Phytoptus-soort, die nog niet gedermineerd is. Door deze galvorming leverden de planten hoegenaamd geen zaad en ik was al bang dat het voorkomen in Nederland van Petroselinum segetum opnieuw tot de geschiedenis zou gaan behoren. Reeds op 16 januari 1958 vond ik echter aan de dijk een vrij groot aantal flinke kiemplanten, die kennelijk in het vorige najaar waren gekiemd en als rozet overwinterden. Hiermee is dan voor de planten aan de Zwarte Polderdijk de twijfel, aangeduid in de determinatietabel van Thellung in Hegi "(vielleicht auch überwinternd-einjährig?)" - zie N.K.A. 48, blz. 196 - opgeheven. De zware klei aan die zuidelijke dijkhelling wordt in de maand augustus zeer brokkelig-korrelig en plaatselijk rul. In dit door de natuur zelf klaargemaakte zaaibed kiemen de zaden blijkbaar gemakkelijk. De planten staan er zeer goed bij en vertonen geen blijken van aantasting door de galmijt. Planten, die in het voorjaar gekiemd zijn, werden tot nu toe niet gevonden.

Als eenjarige, al of niet winterannuel, is de plant voor haar voortbestaan op zaadvorming aangewezen. Door de vrij late bloei geschiedt dit niet vóór het gras gemaaid wordt. Het is een gelukkige omstandigheid, dat de genoemde dijkhelling in de regel niet wordt gemaaid, noch door vee afgegraasd. Een dezer dagen de groeiplaats passerende, constateerde ik evenwel, dat een gedeelte van de plaats waar de planten groeien, was gemaaid. Het andere gedeelte zou waarschijnlijk spoedig volgen. De boer, die het gras aan de dijk had gepacht, was daar aan het hooien en ik vroeg hem of hij de rest van de groeiplaats ongemaaid wilde laten. Er was een nogal breedvoerige uitleg mijnerzijds voor nodig of de plant al of niet nuttig was, doch daarna beloofde hij aan mijn verzoek te zullen voldoen. Voor deze medewerking past een woord van hulde.

Door het maaien ben ik nu meteen in de gelegenheid om na te gaan of de gemaaide planten opnieuw zullen uitlopen om dan later in het seizoen nog uit nabloei zaad te vormen.